

« Դարձեալ, գրեմբ զձիոյն նշանքն. Ատամն՝
 « բարաւ պիտի և երկան, և միմեանց հեռի.
 « և մէկմէկի մօտ և միմեանց կցեալ չի պիտի,
 « և վերին շոթն (շուրթն) երկան պիտի քան
 « զներքին, և վիզն բարձր պիտի և լայն.
 « և ճակատն լայն և բաց. և ականջն բա-
 « րակ և երկան՝ որպէս եղեգան տերեւն. և
 « վիզն շիտակ բռնէ և ոչ վեր և ոչ ի վայր.
 « և խոնշակն բարակ լինի, և վիզին տակն
 « թանձր լինի և որպէս գունտ. և մազն՝ շատ
 « երկար պիտի, եւս առաւել սեւ պիտի, և
 « ազին երկան և սեւ պիտի. և կոնակն
 « կարճ պիտի և լայն, և կուրծքն մեծ և
 « գուրս պիտի. ձեռքն և ստքն բաց պիտի.
 « և աչքն՝ եզան աչքին նման պիտի. և
 « ունքն (յօնք) և բիբ աչացն երկան պիտի.
 « աջ և ձախ ոտքն միապէս լինի, մէկն
 « մեծ և մէկն փոքր չլինի: Եւ թէ այս նշա-
 « նօքս ձի լինի, զինչ զին որ ծախեն՝ նա
 « աժան է և անզին: Տրու ձին ոչ կարմիր,
 « և ոչ սեւզուն լինի. այնոր թուրքի բառով
 « տորի ասեն, եւս առաւել խոշորայն տորի
 « լինի. որ է մազն և մուլթն (քիթն), ոտվին
 « և ձեռքն և ազին սեւ լինին, այնոր խոշոր-
 « մախ տորի ասեն. ցրտուն և ջերմանն աղէկ
 « կու զիմանայ, և շնորհաւոր կու լինի, եւս
 « առաւել (եթէ) ճակատն ճերմակ նշան լինի
 « երկան կամ խաչաձեւ: — Առաւօտուն
 « երեսն հայեին՝ մարդոյն բանն աջող կու
 « գայ և շնորհաւոր: — Դեղին ձին՝ յոր-
 « ժամ ազին և մազն և մուլթն և ձեռքն
 « և ոտվին սեւ լինի, և ինքն դեղնագուն,
 « յուժով աղէկ կու լինի, և ապա սրտոտ և
 « իւր տէրն ջանայ սպանանել՝ չի հաւատալ
 « պիտի: — Սեւ ձին շնորհաւոր կու լինի,
 « թէ ի պատերազմի երթաս և հեծնուս, ի
 « վերայ թշնամին զօրեղ և անահ երթայ.
 « ապա անպատճառ բնութիւն մի վատ ունի,
 « թէ ի նայելն, կամ զկոնակն քերելն, կամ
 « խածանող կամ աճքի (աքցի) զարնօղն,
 « բնութիւն մի վատ ունի: Եւ թէ ի կնդակն
 « սպիտակ նշան ունի բոլորապէս սպիտակ,
 « փող մի չի աժէ, և իւր տիրոջն զենն հա-
 « սանէ. ապա երազընթաց լինի և վազող:
 « Այ ձին, որ է բաց կարմիր գունն՝
 « յուժով երազընթաց լինի և վազող որպէս

« զթռչուն. ասեն թէ ձինն թռչաւ. ասեն
 « առակաց, թէ ձինն որպէս թռչուն վազման,
 « ասեն թէ միթէ՞ ալ ձին է, ով որ հեծնի
 « ահեղ և շքեղ երեւնայ, և թագաւորաց
 « վայելէ:
 « Ճերմակ ձինն շնորհաւոր է և երազըն-
 « թաց. ապա ցրտոյն և ջերմանն չի զիմա-
 « նար, զի մորթն նօսը է. և թէ սրմակին
 « վրայ սեւ նշան երեւնայ, վատ է, իւր տի-
 « րօջն զեն հասանէ, և ինքն փող մի չի
 « աժէ: — Քրտ ձին՝ պինտ կու լինի, ցրտոյն
 « և ջերմանն աղէկ կու զիմանայ. երազըն-
 « թաց կու լինի և շնորհաւոր. ապա թէ
 « ոտից վերայ սեւ նշան լինի՝ որպէս փուլ,
 « փող մի չի յաժէ: — Եւ Ղըզ ձին՝ որ է
 « բաց սեւագունն, երազընթաց լինի և վա-
 « զող, և չարագործ և տիրոջն հակառակ.
 « ապա թէ ոտից վերայ սպիտակ նշան
 « լինի՝ փող մի չի յաժէ: — Չաքալ ձին՝
 « որ է խառնգուն՝ սպիտակ և կարմիր, ա-
 « նոր չաքալ ասեն. թէ չորս ոտքն միապէս
 « լինի, վատ է. և թէ մուլթն ապրազ լինի՝
 « որ է սպիտակ, վատ է, փող մի չի յաժէ.
 « և թէ ճակատն սպիտակ նշան լինի երկան
 « կամ խաչանման, շնորհաւոր է առաւօտուն
 « երեսն հայելն: — Յեղ մի խառնգուն ձի
 « կայ՝ Աղաճայ ասեն թուրք բառովն. ասեն
 « թէ ի մայիսի ամիսն է ծնել՝ երազընթաց
 « է, ապա ուղուր (բաղդ) չի ունի, որ տեղ
 « որ երթաս՝ բանդ չի յաջողի: — Միկըն-
 « գուն ձինն երազընթաց է և շնորհաւոր,
 « որչափ գովես թէ վազող է՝ կարես գովել,
 « ձի՝ նմա չի կարէր հառանել:
 « Քոշա ասեն որպէս զեղին լինի, ոչ
 « սեւ և ոչ դեղին, անոր քուլայ ասեն. թէ
 « մազն և ազին և չորս ոտքն սեւ լինի՝
 « շնորհաւոր է և տիրոջն շահարար. և թէ
 « ապրազ մուլթն՝ փող մի չի յաժէ, զի
 « զեն հասանէ իւր տիրոջն. թէ ոտից վե-
 « րայ սպիտակ կամ սեւ նշան լինի, փող
 « մի չի յաժէ: — Եւ թէ ձինն որ գուն
 « որ լինի՝ թէ չորս ոտքն սպիտակ լինի՝ փող
 « մի չի յաժէ. թէ երեք կամ երկուք լինի՝
 « շնորհաւոր է, եւս առաւել ի ճակատն նշան
 « լինի երկան կամ խաչանման, անման է:
 « Ձիուն ամեն ապեն աղէկն չի գտնուիր.